

Klima- og miljødepartementet
P.B. 8013 Dep,
0030 Oslo

Oslo 7. september 2025

Høringsuttalelse: Virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter

NG Nordic, tidligere Norsk Gjenvinning konsernet, sender med dette vår høringsuttalelse til rapporten "Ikke rett fram" fra Ekspertgruppen for utredning av virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter.

Om oss

NG Nordic er en ledende nordisk leverandør innen sirkulære løsninger og miljøtjenester. Selskapet ble etablert i mars 2025 gjennom en sammenslåing av NG Group og Fortum Recycling & Waste. Selskapet har en sterk posisjon i Norden og spiller en sentral rolle i industriell infrastruktur innen avfallshåndtering. Med over 3 400 ansatte opererer vi 90 anlegg i Norden og Polen og håndterer årlig 4,4 millioner tonn avfall.

Generelt

NG Nordic deler ekspertgruppens vurdering om at overgangen til en sirkulær økonomi blir krevende, og krever en bred pakke av virkemidler. Nye produkter må bli dyrere, mens reparasjon, gjenbruk og gjenvinning må bli enklere og billigere. Rapporten peker på at Norge ligger bak EU på flere områder og at Norge må gjennomføre nytt EU-regelverk raskere. EU har store ambisjoner for en mer sirkulær økonomi. Gjennom The Clean Industrial Deal skal andelen sirkulære materialer økes fra dagens 11,8 % til 24 % innen 2030. Norge forpliktes gjennom EØS avtalen, og har allerede satt seg høye mål innenfor sortering og materialgjenvinning. NG Nordic mener at Norge vil streve med å nå målene dersom det ikke tas større grep.

Sirkulær økonomi er et helt nødvendig virkemiddel for å redusere noen av samfunnets største utfordringer, nemlig ressursknapphet og klimaendringer. NG Nordic vil også understreke viktigheten av å øke sirkularitet i dagens geopolitiske situasjon. Økt global proteksjonisme med høye tollmurer medføre behov for at Europa tar et krafttak for å øke tilgangen på resirkulerte råvarer. Både fordi importerte råvarer blir dyrere, men også fordi Europa vil mangle kritiske råvarer som allerede finnes i avfallet.

Behov for å øke etterspørselen etter sirkulære produkter

Myndighetene har satt seg store mål innenfor materialgjenvinning, men det nytter ikke med høye materialgjenvinningsmål dersom markedet for gjenvunnet råvare ikke er der. En sirkulær økonomi er avhengig av at det produseres resirkulerte materialer av høy kvalitet, men også at

resirkulert råvare etterspørres i markedet. Årsaken til lav etterspørsel er dels lavere kvalitet, men først og fremst høyere pris. En effektiv sirkulær økonomi krever store investeringer og det medfører at materialgjenvunnet råvare ofte er dyrere enn jomfruelige råvarer. Noen resirkulerte produkter har høy markedsverdi, typisk en del metaller, mens vi nå bl.a. ser at etterspørselen etter resirkulert plast er lav.

NG Nordic gjenvinner i dag medisinske plastprodukter, noe som sparer samfunnet for 75% CO2-utslipp sammenliknet med forbrenning av samme type plast. Selv om vi har gode nedstrøms løsninger, gjør kostnadene ved resirkulering og lave insentiver for bruk av resirkulerte produkter det utfordrende å konkurrere med jomfruelig plast. Som en oppfølging av EUs økodesign-forordning må Norge stille krav til bruk av resirkulerte råvarer i nye produkter.

Behov for effektive, industrielle løsninger

Skal vi oppnå økt sirkularitet avhenger dette av effektive, industrielle gjenvinningsanlegg med kapasitet til å konkurrere om avfallsvolumer også i et europeisk marked.

Rammebetingelsene må derfor gjøre det attraktivt å investere i gjenvinningsanlegg av en viss størrelse. Dette stiller krav til forutsigbarhet og konkurranse på like vilkår slik at ikke kommunal sektor låser inn avfallsvolumer i Norge. Avfall er en handelsvare som krever et åpent marked, også over grensene i Europa. Stabile og forutsigbare rammebetingelser er med andre ord en forutsetning for å lykkes.

Det offentliges rolle for å øke etterspørsel etter sirkulære råvarer

Det offentlige innehar betydelig markedsrett. Offentlige anskaffelser må derfor i betydelig større grad brukes til å øke sirkularitet og bidra til at det utvikles nye løsninger.

Europeisk samarbeid

Flere av ekspertgruppens forslag handler om gjennomføring av europeisk regelverk. Ekspertgruppen foreslår at EØS-regelverk som er relevant for omstillingen til en mer sirkulær økonomi, gjennomføres fortløpende og så raskt som mulig. Dette støttes av NG Nordic. Innføring av nasjonale virkemidler som er strengere enn EU-regler bør unngås.

Norsk lovgivning må tilpasses EUs regelverk og myndighetsutøvelsen må være godt harmonisert innenfor EU/EØS.. Eksempler er produsentansvaret, reglene om grensekryssende avfallstransport, produktregelverket, krav til ressurs- og energieffektivitet i industriutslippsdirektivet, mv.

Skatter og avgifter

Det foreslås innføring av flere nye avgifter. Ekspertgruppen mener at miljøavgifter som retter seg direkte mot negative miljø- og klimavirkninger skal velges først. Når negative miljø- og klimavirkninger oppstår i andre land hvor disse ikke er tilstrekkelig regulert, foreslår ekspertgruppen at nest-best virkemidler som miljøtoll, etter mønster av EUs karbontoll, eller innenlandske særavgifter bør kunne benyttes.

Vi advarer mot særnorske regler på avgiftssiden. Dette vil svekke norske bedrifter i konkurransen med utenlandske bedrifter. Innfører for eksempel EU avgifter på plastemballasje differensiert etter andelen materialgjenvunnet plast må Norge innføre samme. Dette vil øke sirkularitet, samtidig som norske bedrifter vil kunne konkurrere i markedet. Det samme gjelder miljøtoll på utvalgte handelsvarer. NG Nordic støtter dette under forutsetning av at EU innfører dette.

Næringsrettede virkemidler

Ekspertgruppen foreslår at innsatsen og koordineringen av virkemiddelapparatets tverrgående arbeid innenfor sirkulær økonomi styrkes og ses i sammenheng med det internasjonale arbeidet som foregår på feltet. NG Nordic støtter dette. Virkemidlene bør være forutsigbare og må tilrettelegge for at næringslivet kan legge langsiktige strategier for omstilling mot mer bærekraftige og sirkulære praksiser. Sirkulær økonomi må få langt større plass i det næringsrettede virkemiddelapparatet og støtten fra virkemiddelapparatet må være mer langsiktig.

Samarbeid i industriklynger/-parker er et godt utgangspunkt å få til nye løsninger for en mer sirkulær økonomi. Det er viktig at myndighetene støtter opp om FoU-prosjekter som igangsettes i regi av industriklynger/-parker. I tillegg er det behov for offentlig støtte til bedriftsinterne småskala pilotprosjekter for å utnytte avfallsressurser i eksisterende industrianlegg.

Behovet for ansvarlig håndtering av farlig avfall

En klar forutsetning for sirkulære løsninger er at farlige stoffer blir fjernet i kretsløpet. Mange farlige stoffer krever destruksjon på 1100 grader eller mer. Dette kan kun skje i såkalte høyforbrenningsanlegg, noe det ikke er kapasitet til i Norge. Det er nå avgjørende at myndighetene ikke stenger grensen for eksport av farlig avfall til destruksjon. I Norden ellers er det kapasitet for å ta imot farlig avfall. Denne kapasiteten må Norge utnytte istedenfor å bygge ut egen kapasitet som vil øke prisen på destruksjon, noe som igjen øker faren for at farlige stoffer kommer på avveie.

Usikkerhet om fremtidige rammebetingelser

Det er til dels stor usikkerhet om fremtidige rammebetingelser for sirkulær økonomi. Dette fører til usikkerhet rundt investeringer som kan bidra til mer sirkulære løsninger. En tydeligere retning i miljøpolitikken, mindre kompleksitet i regelverket, og at bedriftene ikke opplever at grunnleggende rammebetingelser over tid "er i spill", vil bidra til investeringer i sirkulære løsninger og at det utvikles etterspørsel etter sirkulære råvarer.

Med vennlig hilsen,

Runa Opdal Kerr
Chief Impact Officer
NG Nordic

Dag Terje Solvang
SVP Group Communication and Public Affairs
NG Nordic